

روایت‌هایی از دهه‌هشتادی‌های
که تهران را ترک نکردند

جنگ، بی‌فیلتر
برای نسل Z

۲

رونمایی از فرش ویژه سفیر سوئیس در موزه فرش تهران

داستان فرش «نادین»

ماجرای بافتن فرش نادین از سفرش به مغان و ملاقات با مینا شروع شد، زن عشایری که یک سال روی بافت فرش او کار کرد تا به‌عنوان یادگاری ارزشمند از دوران مأموریتش در ایران با خود ببرد.

۴

پس از گذشت چهل روز از قتل دیده‌بان، متهم همچنان متواری است

عدالت در سایه تهدید

همسر مقتول: محیط زیست و کیلی نگرفته است و نیروی انتظامی پیگیری جدی نمی‌کند

۳

۵

صفحه شخصی زندانیان عدالت‌طلب دیدنی

۶

پس از گذشت چهل روز از قتل هدایت‌الله دیده‌بان، متهم همچنان متواری است

عدالت در سایه تهدید

متهم به قتل دیده‌بان خاییز جزو اشرار بهبهان است. از این‌رو، وکلای شهر جرئت نمی‌کنند قدم جلو بگذارند. از طرف دیگر، خانواده این محیطبان نمی‌توانند به‌دلیل بالابودن هزینه‌ها از تهران وکیل بگیرند. آنها انتظار دارند سازمان حفاظت محیطزیست اقدامی در این زمینه انجام دهد

در نهایت...

«مظنون اصلی از اشرار است، وکلای ساکن بهبهان می‌ترسند پرونده را قبول کنند. از محیطزیست می‌خواهیم وکیلی برای ما بگیرد. خودمان نمی‌توانیم از پس هزینه وکیل بر بیاییم.» اینها گفته «نسترن منصوری‌نژاد»، همسر «هدایت‌الله دیده‌بان»، محیطبان منطقه حفاظت‌شده خاییز است که در درگیری با متخلفان کشته شد. مراسم چلهم او امروز در حالی برگزار می‌شود که متهم اصلی همچنان متواری است، وکلای بهبهان نامه‌ای به فرماندار نوشته و از تهدیدهای امنیتی به جانشان از سوی اشرار گفته‌اند. رئیس اداره محیطزیست کهگیلویه در نامه‌ای به دادستان بهبهان با اشاره به درگیری مسلحانه و تهدید جان هدایت‌الله دیده‌بان از سوی همین متهم در بهمن‌ماه ۱۴۰۳ درباره جرایمی آزاد بودن او پرسش‌هایی را مطرح کرده است.

رابطه من و هدایت را دید گفتم، وقتی می‌بینم شما اینقدر هم را دوست دارید و عاشقانه زندگی می‌کنید، از طلاق گرفتنم پشیمان می‌شوم.»

محیطزیست وکیل نگرفته و نیروی انتظامی پیگیری نیست

جمعه ۱۳ خرداد ساعت ۵ صبح هدایت‌الله دیده‌بان برای سرکشی به منطقه رفت، اما تا ظهر برگشت. نسترن خاطرش است که آن روز نگران بود و دلشوره داشت. «انگار به دلم برات شده بود. ساعت چهار و نیم متهم اصلی با هدایت تماس گرفت و گفت در قلان منطقه شکارچی است. هدایت عازم رفتن شد. گفتم کجا می‌خواهی بروی؟ دلشوره دارم، حالم خوب نیست، گفت نگران نباش، مثل همیشه است، می‌روم و بازمی‌گردم. برایش آب یخ درست کردم و راهی شد.» نیم‌ساعت بعد از اینکه هدایت‌الله از خانه بیرون زد، تماس‌ها شروع شد. تلفن نسترن مدام زنگ می‌خورد، با این سؤال: دیده‌بان کجاست؟ «اول از همه رئیس اداره محیطزیست شهرستان کهگیلویه آقای عزیزی تماس گرفت. ما رابطه دوستانه‌ای با او داریم و بارها شام و ناهار هم‌مان هم

بوده‌ایم. بعد دوستان نزدیکمان تماس گرفتند، بعدتر کوهنورد‌ها. دلم آشوب بود، گفتم لابد حتماً اتفاقی افتاده، وگرنه هدایت که همیشه برای گرفتن شکارچی می‌رفت. فکر کردم این‌بار تیر خورده و زخمی شده. بالاخره آقای عزیزی زنگ زد و با گریه گفت برادرم، پشت و پنایم را از دست دادم. نفهمیدم چه شد، گوشی موبایلم را انداختم و دویدم داخل کوجه.»

همان وقت که نسترن از خانه بیرون زد و داخل کوجه دوید، برادر هدایت را دید که دنبالش آمده. «با هم به منطقه‌ای که هدایت تیر خورده بود، رفتیم. از ماشین پیاده شدم و فریادی در کوه کشیدم، دوستان گروه کوهنوردی ما آمدند و من را داخل ماشین بردند.»

از آن جمعه ۱۳ خرداد تا امروز پنجشنبه ۲۶ تیر که مراسم چلهم هدایت‌الله دیده‌بان برگزار می‌شود، نسترن آدم دیگری شده و وزن شدیدی به‌سر می‌برم. باور می‌کنید از روز اول تا الان هر کسی من را می‌بیند، می‌گوید آب شده‌ای. شدیداً ناراحت‌م. نگران‌م. محیطزیست برای ما وکیلی نگرفته و نیروی انتظامی پیگیری جدی نمی‌کند.»

در نهایت...

کهگیلویه خطاب به دادستان عمومی و انقلاب بهبهان نامه‌ای ارسال کرده که در آن آمده است: «قاتل متواری‌شده محیطبان شهید هدایت‌الله دیده‌بان در مورخه ۳/۱۴۰۳/۱۱ در منطقه حفاظت‌شده خاییز حوزه دامنه تنگه بیستم ساعت ۱۶:۴۵ آقای ... به‌همراه فرد متخلف دیگر به‌نام ... فرزند ولی قصد تروور و شهید کردن محیطبان هدایت‌الله دیده‌بان را داشته به‌طوری‌که از فاصله پنج‌متری سه گلوله به‌سمت شهید هدایت‌الله و بیش از ۱۱ بار به‌سمت دیگر محیطبانان تیراندازی کرده که این گزارش جرم در دادسرای عمومی و انقلاب به شماره پرونده ... ثبت گردیده و مشخص نمی‌باشد سرنوشت این پرونده به کجا رسیده و چرا ... بابت این شروع به قتل مسلحانه یا فرار تأمین بازداشت موقت زندان نرفته و آزاد بوده است؟»

در بخش دیگری از این نامه به سایر اتهامات این متهم اشاره شده که از جمله آنها شروع به آدم‌ربایی، مشارکت در آدم‌ربایی به عنف و تعدی و تجاوز نسبت به ناموس مردم و ضرب و جرح عمدی و آدم‌ربایی، قدرت‌نمایی با چاقو و سرقت است. او در سال ۱۴۰۱ بابت این موارد زندانی و سپس آزاد شد.

وکلا به تیراندازی و اسیدپاشی تهدید شدند خانواده هدایت‌الله دیده‌بان دو چیز است، اینکه نیروی انتظامی پیگیر فرد متواری باشد و محیطزیست برای آنها وکیل بگیرد. «به‌واسطه اینکه متهم جزو اشرار بهبهان است، وکلای شهر جرئت نمی‌کنند قدم جلو بگذارند. از طرف دیگر مگر شغل محیطبانی چقدر درآمد دارد که ما هزینه وکیل در تهران را بدهیم. انتظار ما از سازمان حفاظت محیطزیست این است که برای خانواده وکیل بگیرد. می‌دانیم که اداره محیطزیست بهبهان وکیل خودش را گرفته، ولی خانواده هم نیاز به وکیل دارند.»

آنچه نسترن منصوری‌نژاد درباره دوغذغه امنیت و نگرانی از اشرار می‌گوید، در نامه‌ای که در همین روزها از سوی گروهی از وکلای بهبهان خطاب به فرماندار این شهر ارسال شد، نیز آمده است: «با کمال تأسف افزایش تهدیدات به وکلای همکار از جمله تهدید به تیراندازی و اسیدپاشی اخیراً در سطح شهرستان بهبهان موجب نگرانی جدی برای جامعه وکلای دادگستری را فراهم آورده است. اگرچه همکاران شریف ما همواره نشان داده‌اند که در راستای اجرای عدالت و عمل به وظایف حرفه‌ای خود هرگز تسلیم این‌گونه تهدیدها نمی‌شوند، اما این امر تلافی مسئولیت جدی نهادها و سازمان‌های ذی‌ربط در حفظ و صیانت از امنیت این قشر اثرگذار نخواهد بود.»

روزهای اول شهادت هر محیطبان، همه پیگیر حال خانواده‌اند. آیا هنوز هم کسی در سازمان حفاظت محیطزیست پیگیر حال آنها است؟ «خانم دکتر انصاری مدام حالم را پیگیری می‌کند. او بارها با من درباره کارهایی که درباره پرونده انجام می‌دهند، صحبت کرده است. البته من خواسته‌ام درباره وکیل را با او مطرح نکرده‌ام. این موضوع را تنها با اداره محیطزیست شهرستان در میان گذاشته‌ام.» حال باید دید که مسئولان محیطزیست چه تصمیمی می‌گیرند آیا آنها پناه خانواده هدایت‌الله که تا پای جان حافظ خاییز بود می‌شوند؟

محیطزیست تهران: مدیرکل حفاظت محیطزیست استان تهران

خبر

حل مشکل گردوغبار در گرو تأمین حبابه تالاب‌های تهران

معاون عمرانی استانداری تهران گفت: مالمچ‌پاشی از برنامه‌های دولت برای رفع گردوغبار است؛ اما در نهایت این کار تنها قسمتی از مسئله گردوغبار را حل خواهد کرد و باید به‌سمت افزایش و جلوگیری از کاهش پوشش گیاهی برویم. «سید کمال میرجعفریان» با اشاره به‌دلایل گردوغبار در سطح پایتخت، بیان کرد: منشأ عمده به‌وجود آمدن گردوغبار عدم پوشش گیاهی ناشی از خشکسالی چند سال اخیر است؛ این خشکسالی فقط در ایران رخ نداده است و در کشورهای اطراف هم وجود داشته است. او درباره گردوغبار اخیر تهران گفت: منشأ گردوغبارهای اخیر هم داخل کشور و هم خارج از کشور بوده است؛ کاری که باید در خارج از کشور اتفاق بیفتد، تثبیت بیابان‌هاست. به‌صورت کلی مالمچ‌پاشی، تقویت پوشش گیاهی و احیای تالاب‌ها از راهکارهای لازم است. معاون عمرانی استانداری تهران با بیان اینکه در سطح استانی فعالیت‌های انسانی مثل معدن، برداشت‌های نامتعارف آب و پوشش‌های گیاهی ناشی از چراهای بی‌مورد از جمله موارد ایجاد گردوغبار هستند، اضافه کرد: باید حبابه تالاب‌های استان احیا و از چراهای بی‌مورد در پوشش‌های گیاهی جلوگیری شود. این اقدامات، هم به‌صورت کلان و هم در داخل استان و کشور باید رخ دهد. او عنوان کرد: مالمچ‌پاشی نیز از برنامه‌های دولت برای رفع گردوغبار است؛ اما در نهایت این کار تنها قسمتی از مسئله گردوغبار را حل می‌کند و باید به‌سمت افزایش و جلوگیری از کاهش پوشش گیاهی برویم. اگر رطوبت خاک برگردد و چراهای بی‌مورد انجام نشود، وضعیت بهتر خواهد شد. میرجعفریان گفت: برداشت‌های نامتعارف آب‌های زیرسطحی که رطوبت خاک را از بین می‌برد، از عوامل مهم ایجاد گردوغبار است که باید از آن‌خوان‌ها در قالب کارهای آبخیزداری و آن‌خوان‌داری نگهداری شود. ایسنا

مدیرکل حفاظت محیطزیست تهران:

مدیریت پسماند بادستورالعمل فاصله دارد

مدیرکل حفاظت محیطزیست استان تهران در بازدید از مرکز دفن پسماند اختراآباد در شهرستان ملارد با انتقاد از تداوم روش‌های سنتی دفن پسماند و نبود تملک کامل اراضی، خواستار تسریع در رفع موانع موجود و فراهم‌سازی زیرساخت‌های لازم برای استقرار فناوری‌های نوین در مدیریت پسماند شد. «حسن عباس‌نژاد» افزود: مرکز دفن پسماند اختراآباد شهرستان ملارد، به‌عنوان یکی از مراکز اصلی دفع پسماند در غرب استان تهران، روزانه پذیرای حدود یک‌هزار تن پسماند عادی شهری از شهرستان‌های شهریار، تهریش و ملارد است. این مرکز براساس پهنه‌بندی تعیین شده در طرح جامع مدیریت پسماند‌های استان تهران، نقش راهبردی در ساماندهی پسماند‌های منطقه دارد. او در جریان بازدید میدانی از این مرکز، وضعیت فعلی آن را از نظر زیست‌محیطی نامطلوب توصیف کرد و گفت: به‌رم اهمیت بالای این مرکز، نبود تملک کامل اراضی آن مانعی جدی برای احیای سرمایه‌گذار و توسعه فناوری‌های نوین در حوزه بازیافت و رفع اصولی پسماند محسوب می‌شود.

عباس‌نژاد با اشاره به استفاده از روش‌های سنتی دفن پسماند در این مرکز اضافه کرد: مشاهدات میدانی و بررسی‌های کارشناسی نشان می‌دهد در موارد متعددی، عملکرد مرکز با الزامات و دستورالعمل‌های زیست‌محیطی فاصله دارد که این موضوع می‌تواند تهدیدی برای منابع خاک و آب منطقه باشد. مدیرکل حفاظت محیطزیست استان تهران بر لزوم تعیین‌تکلیف وضعیت ملکیت اراضی و اجرای کامل ضوابط محیطزیستی در کوتاهترین زمان ممکن تأکید کرد و گفت: این موضوع در دستورکار کارگروه مدیریت پسماند استان قرار خواهد گرفت تا با مشارکت دستگاه‌های ذی‌ربط راهکارهای اجرایی مناسب اتخاذ شود. عباس‌نژاد در پایان خواستار ارتقای شیوه‌های مدیریت پسماند شهری، حرکت به‌سمت فناوری‌های نوین و بازدارنده و جلوگیری از تداوم اثرات منفی زیست‌محیطی در منطقه شد. ارتباط‌عمومی حفاظت محیطزیست استان تهران

ابلاغیه

با عنایت به مفتوح بودن پرونده شکایت خواهان خانم فاطمه شریف‌زاده بهزادی به طرفیت خواندگان آقای مسلم محمدحسینی لرد و خانم مهلا خسروی (مجهول‌المنان) به کلاس پرونده ۳۴۱۷۵۲۰۲۴۱۵۶۰۳۵۶۰۳۸۳۱۲۲۸۳ به خواسته‌های حقوق و مزایای مستمر و مزایای پایان کار و حق بیمه معوقه، جلسه رسیدگی به این شکایت در تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۹ ساعت ۱۰ صبح در محل شعبه ۶ حیات تشخیص به آدرس کرمان چهارراه کارگر، مدیریت تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان کرمان برگزار خواهد شد.م.ام.۹:

فاطمه باباخانی |

روزنامه‌نگار |

«در کوه هم را دیدیم، عاشق شدیم، برای خواستگاری آمد. خانواده‌ام مخالفت کردند، می‌گفتند شغلش پرخطر است.» نسترن و هدایت چهار سال صبر کردند، باز هم خانواده راضی نشدند، بالاخره با هزار زور و زحمت بدون اذن پدر عقد کردند. پیوند آنها که روی کاغذ آمد، رشته ارتباط نسترن و خانواده گسسته شد تا چهار سال. بالاخره همه از مواضع‌شان کوتاه آمدند و رفت‌وآمدها از سر گرفته شد، همه‌چیز آرام بود تا ۱۳ خرداد ۱۴۰۴ که سه متخلف و شکارچی غیرمجاز او را به‌پهناهای به منطقه حفاظت‌شده خاییز کشاندند و به رگیار بستند. به عقب برگردیم، به بازه زمانی ۱۳۹۳ تا قبل از خرداد ۱۴۰۴، به یازده سال زندگی نسترن و هدایت. «زمان ازدواج ۳۸ساله بودم و هدایت چهل‌وچندساله. این روزها بسیاری از همسایه‌ها به من می‌گویند تنها شده‌ای، می‌گویم همیشه تنها بودم؛ هدایت اغلب اوقات در منطقه بود و درگیر حفاظت. با این‌همه، چیزی که از دست دادم یک زندگی شیرین و عاشقانه بود در همین حوالی. خاطرم است یکی از دوستان ما از همسرش جدا شد و کمی از کوه فاصله گرفت. بعد از مدتی که دوباره با ما برای کوهنوردی آمد و

یادداشت

غارها نیاز به درجه‌بندی حفاظتی دارند

گردشگری علیه غار شاپور

| سید محسن موسوی‌نژاد |
| فعال محیطزیست |

توسعه گردشگری بدون در نظر گرفتن قوانین و مقررات و نداشتن برنامه منسجم در راستای گردشگری پایدار، باعث تخریب محیطزیست و آثار تاریخی و آسیب به فرهنگ جامعه می‌شود. این امر حتی می‌تواند، اقتصاد مردم را تحت‌تأثیر قرار دهد و آنها را فقیرتر کند.

غار شاپور واقع در شهرستان کارزون، از لحاظ داشتن غارنهبشته‌ها (سنگ‌هایی که بعد از تشکیل فضای غار بر اثر چکیدن آب‌های فروز به‌وجود می‌آید) و آثار

تاریخی، به‌عنوان یکی از مهمترین غارهای ایران محسوب می‌شود. ابهت مجسمه شاپور توانسته به‌میزبان قابل‌توجهی، نظر گردشگران و دولتمردان را به خود جلب کند. همین موضوع سبب شده است متولی حفاظت از غار مذکور، تنها از تالار اول و ون‌آم از مجسمه محافظت می‌کند. تالارهای دیگر غار از لحاظ محیطزیستی دارای غارنهبشته‌هایی است که می‌توانند جایگاه این میراث ملی را بیشتر نمایان کنند. میلیون‌ها سال طول می‌کشد که استلاکتیت‌ها و استالاکمیت‌ها شکل بگیرند؛ چکیده‌سنگ‌هایی که هویت و اصالت این غار هستند. متأسفانه به‌دلیل ناآگاهی دولتمردان و مردم، با تردد بی‌قیدوشرط گردشگران در سایر تالارها، این غارنهبشته‌ها در حال ازبین‌رفتن هستند.

آلودگی آب و آلودگی صوتی، نتیجه هجوم توریست‌ها

غارها از نظر محیطزیستی دارای شرایط خاصی

رکود و رونق اقتصادی با حفاظت از سایت‌های گردشگری

گردشگری می‌تواند اهالی یک منطقه را از کشاورزی، دامداری، کارگری و... به کسب درآمد از ورود گردشگران تشویق کند. این امر می‌تواند در بلندمدت وابستگی مردم به شغل‌های مذکور را از بین ببرد و به همان نسبت بهره‌برداری بیش‌ازحد از منابع طبیعی را کاهش دهد. حال اگر جاذبه‌های گردشگری در منطقه‌ای مورد آسیب یا تخریب قرار گیرد، نتیجه‌ای جز عدم حضور گردشگران نخواهد داشت. این‌گونه، فقر با قدرتی بیش‌ازپیش وارد منطقه می‌شود.

تأثیر منفی توریسم بر غار شاپور

«جلال زارعی»، نماینده کارگروه غارشناسی ایران، و تیم همراهش، «ماکان جوادنژاد» و «حسین موسی رضا»، دوشنبه ۱۱ فروردین ۱۴۰۴ شرایط غار شاپور را بررسی کردند. آنها در گزارش خود آورده‌اند: «غار شاپور کارزون به‌دلیل وجود یک مجسمه هفت‌متری منسوب به شاپور ساسانی، شاهد حضور تعداد زیادی از گردشگران سراسر کشور است. در میان فیلم‌ها و تصاویری که از شادی و نشاط مردم در فضای مجازی منتشر می‌شود، از تخریب و نابودی اکوسیستم غار خبری نیست. در این محوطه با تسطیح‌سازی مسیر

۲.۵ کیلومتری اما بدون ایمن‌سازی و سطل زباله، مجوزی برای گردشگران صادر شده که زباله خود را در طبیعت رها کنند. موضوع تأسفبار دیگر، نبود سرویس بهداشتی در این منطقه است که توریست‌ها با تبدیل غار و طبیعت اطراف به توالت، فضولات خود را در هر جای خلوتی رها کرده‌اند. فضای غار به‌شدت متعفن و مسموم است و چنین اتفاقی برای غار شاپور با داشتن شش تالار بزرگ و مسیرهای متعدد، یعنی مرگ خفاش‌ها و تمامی گونه‌های غارزی و نابودی کامل اکوسیستم غار و غارنهبشته‌ها. در نهایت ادامه این روند به‌معنای آلودگی آب شیرین زیرزمینی است که مورد استفاده مردم منطقه است. برای بازدید از غار شاپور بلیط و هزینه ورودی از بازدیدکنندگان دریافت نمی‌شود، زیرساخت توریسم بسیار ضعیف و شکننده و خدمات و امکانات رفاهی زیر حد صفر است. امیدواریم دوستانی که در معرفی و معروف‌سازی این غار به‌عنوان جاذبه گردشگری پیشرو بودند، اکنون گناه خود را گردن بگیرند و اشتباهشان را بپذیرند.»

درخواست ما از نهادهای مسئول، به‌ویژه سازمان حفاظت محیطزیست و وزارت میراث‌فرهنگی، این است که قبل از نابودی این غار، برای درجه‌بندی حفاظتی اقدامات لازم را انجام دهند.

